

Література:

1. Департамент фінансів Волинської обласної державної адміністрації. URL: <http://www.finance.voladm.gov.ua/category/c-19-23/> (дата звернення: 15.10.2018).
2. Маркович Г. Особливості місцевих бюджетів на 2018 рік URL: <http://decentralization.gov.ua/news/7794> (дата звернення: 17.10.2018).
3. Офіційний сайт Зимнівської сільської об'єднаної територіальної громади. URL: <http://zymnivska.gromada.org.ua/> (дата звернення: 20.10.2018).
4. Офіційний сайт Устилузької міської об'єднаної територіальної громади. URL: <https://ustyluzka-gromada.gov.ua/> (дата звернення: 20.10.2018).

Прус Ігор Миколайович

ст. гр. ММЗм-11, ТНЕУ

Науковий керівник – к.е.н., доцент Братко О.С.

СОЦІАЛЬНО – ЕКОНОМІЧНА НЕРІВНІСТЬ КРАЇН ЄС

XXI століття характеризується значними трансформаціями соціуму, що відбуваються під впливом швидкого поширення глобалізаційних процесів на економічний розвиток, все більше окреслюється тренд поглиблення соціально–економічної нерівності серед країн світу, так і всередині окремих країн. Як зазначалося в Доповіді Oxfam 2016 р., багатство найбіднішої половини населення світу знизилось на 1 млрд. дол. США з 2010 р., а саме на 38%, і це на тлі глобального зростання чисельності населення (майже на 400 млн. людей за цей період). Водночас статки найбагатших 62 млн. людей зросли більш ніж на половину, досягнувши 1,76 млрд. дол. Загострення проблем соціально–економічної нерівності породжує нові суперечності національних інтересів та загрожує соціальній стабільності глобального розвитку.

Теоретичні засади соціально–економічної нерівності, бідності, проблематика соціальної політики в геопросторі знайшли своє відображення у працях таких зарубіжних та вітчизняних учених: Дж. Александера, О. Бікли, М.Вебера, А. Гальчинського, К. Губіна, Н. Деєвої, І. Іващук, Н. Коваліско, Е. Лібанової, Д. Лук'яненка, З. Луцишин, Б. Мілоновича, С. Норта, Г. Спенсера, В. Чужикова, А.Філіпенка.

Однак, незважаючи на значний науковий доробок з зазначеної проблеми недостатнім є вирішення питань щодо визначення системних детермінант соціально–економічної нерівності, оцінки ролі інституцій в регулюванні зазначеного процесу.

Глобальна інтеграція країн у ХХІ ст. торкнулася практично всіх аспектів їхньої діяльності, змусивши їх змінювати стратегії свого розвитку в напрямку соціалізації.

Соціально–економічна нерівність існувала в різних формаціях, що обумовило необхідність її теоритичного обґрунтування та визначення напрямів регулювання. Так, аналіз праць фундаторів ідеї нерівності (К. Маркс, М. Вебер, Т. Парсонс та інші), а також їх послідовників показав, що всі дослідження базувалися в двох напрямках – функціоналістичному (К. Дюркгейм, К. Девіс, У. Мур) та конфліктологічному (Е. Райт, Е. Гіденс, Дж. Голтрон). Систематизація зазначених підходів дала змогу трактувати соціально–економічну нерівність як об'єктивно існуючий процес, що виявляється у нерівності можливостей у доступі до основних соціальних благ.

З метою оцінки соціально–економічної нерівності країн Європейського Союзу доцільним є визначення системних детермінант зазначеного процесу. В якості такої детермінанти пропонується використання показника суспільного добробуту або якості життя населення, що включає соціальні, економічні та інноваційні індикатори. В свою чергу серед соціальних індикаторів доцільне використання показників, що характеризують здоров'я нації та рівень медичного обслуговування; рівень освіти та доступ до неї; умови праці в країні. Серед економічних – рівень доходів в країні та їх розподіл серед населення, майнові статки. Поява та розвиток інноваційної економіки актуалізує необхідність використання серед індикаторів суспільного добробуту інноваційних індикаторів, що визначаються рівнем покриття мережею Інтернет, рівнем зацнятості активного населення у високотехнологічних виробництвах, часткою ВВП, створеного на основі інноваційних технологій.

Запропонована система індикаторів дасть можливість комплексно оцінити стан соціально–економічної нерівності, з'ясувати її динаміку та визначити пріоритетні напрями регулювання.

Вирівнювання соціально–економічної нерівності здійснюється через інституційне регулювання. Аналіз структури інституцій, що приймають участь в регулюванні соціально–економічної диференціації в ЄС засвідчив наявність дворівневої системи–наднаціональні або інститути ЄС та національні або інститути ЄС та національні або інститути держав – членів. Регулювання на наднаціональному рівні здійснюється через формування єдиної соціальної моделі, що включає основні гуманістичні цінності, які визнають усі члени об'єднаної Європи та ряд нормативно – правових актів соціальної спрямованості (Хартія співтовариства 1989р., Хартія основних прав ЄС 2000р., договори, регламенти тощо). Основним фінансовим інструментом реалізації цілей ЄСМ є структурні фонди

(Європейський фонд регіонального розвитку, Європейський соціальний фонд, Фонд згуртування та Інструмент допомоги перед вступом), кошти які дали змогу ряду країн Східної Європи значно покращити соціальний добробут своїх громадян. В свою чергу держави-члени ЄС вибудовують свої власні моделі соціального розвитку шляхом їх трансформації в відповідності до ЄСМ. Результатом такого взаємопроникнення та розвитку інклюзивних інструментів а ЄС стало вирівнювання соціально–економічного стану країн та їх населення через створення спільного європейського ринку праці, зближення освітніх систем як на стадії дошкільної, середньої та вищої освіти.

Однак сьгоднішні процеси, що відбуваються в Європі, а саме міграційна криза Brexit, плани на подальше розширення ЄС вимагають прийняття наступних кроків для вирівнювання соціально–економічного стану.

Висновки. Оцінка стану та динаміки соціально – економічної нерівності обумовлює необхідність пошуку детермінант, що комплексно та об'єктивно дають можливість оцінити цей процес. В якості такої детермінанти може бути використано показник суспільного добробуту.

Важлива роль в вирівнюванні соціально–економічної нерівності належить відповідним інституціям, які в ЄС побудовані на основі принципу субсидіарності.

Міграційна криза, Brexit, нестабільність пошуку подальшого розвитку інституцій в напрямку вирівнювання соціально–економічного становища населення.

Література:

1. Айзинова И. Социальная политика стран Евросоюза: идеальные устремления и реальные вызовы. *Социальные аспекты*. 2013. №6. С. 49–65.
2. Герман Л. Т. Багатомірна бідність як детермінанта глобального економічного розвитку. *Економічний аналіз: зб. наук. праць*. Тернопіль: ВПЦ «Економічна думка». 2014. Том 17. № 3. С. 20–27.
3. Трауб-Мерц Р. Неравенство и выход из экономического кризиса. Неравенство доходов и экономический рост: стратегии выхода из кризиса / под. ред. А. Бузгалина, Р. Трауб-Мерца, М. Воейкова. М: Культурная революция. 2014. 406 с.
4. Шутаева О. О., Побірченко В. В. Моделі соціальної політики ЄС: основні напрями трансформації. *Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского*. 2013. № 26. С. 164–182.